

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ioannis De Lvgo Hispalensis, Societatis Iesv, S. R. E. Tit.
S. Balbinæ Presbyteri Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales De Virtute Fidei Divinæ**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1656

§. IV. Vtrùm reuelatio vniuersalis sufficiat ad credenda singularia nota
certitudine morali, vel notitia probabili.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81031)

latione vniuersali, quod omnis mortaliter peccans priuatur vel careat gratia Dei sanctificante.

308

Non solum sub conditione, sed absolute possumus de hoc infante baptizato credere esse iustificatum.

Deus potest reuelare reuelatione absolute aliquid obiectum conditionatum.

Hinc infero primò, in prædicto casu non solum posse per fidem credi hunc paruulum iustificatum sub conditione, si ritè baptizatus est, vel si homo verus est, sed etiam absolute. Hoc est contra aliquos, quos tacito nomine refert Hurtado *dicta disp. 11. §. 22.* dicentes, non credi fide diuina, hoc indiuiduum esse conceptum in peccato originali, sed solum sub conditione, si homo est. Quos ipse ibi impugnat, quia ille assensus conditionatus non esset actus fidei; nam fides credit absolute reuelationem existere, & ideo credit mysterium reuelatum: tunc autem non crederetur existere reuelationem de peccato illius indiuidui; dicere enim ego credo, si est homo, est dicere, *anbuto de reuelatione peccati huius indiuidui*, dubitans verò de reuelatione non credit eam esse, sed dicit *tā verax est Deus, ut ego crederem, quidquid ille diceret*, qui actus solum credit veracitatem Dei, non verò reuelationem. Hoc tamen argumentum parum urget, quia Deus potest reuelare reuelatione absolute aliquid obiectum conditionatum, ut constat ex mille Scripturæ locis, in quibus continentur reuelationes conditionatæ, hoc est, de obiecto conditionato, circa quas reuelationes, & obiecta conditionata reuelata possunt exerceri veri & proprii actus fidei, ut constat: ergo si Deus reuelauit omnia indiuidua humana esse concepta in peccato, posset per fidem credi hoc indiuiduum esse conceptum in peccato, si est humanum, & hoc propter illam reuelationem Dei, quæ de quolibet indiuiduo id dicit, si est humanum.

309

Secundò ergo probatur illatio ex dictis, quia cum conter sufficienter, hoc indiuiduum esse humanum, & ritè baptizatum, non possumus prudenter formidare, aut dubitare, quod Deus loquens absolute de omnibus infantibus baptizatis loquutus fuerit absolute de hoc, ergo non solum sub conditione, sed absolute possumus de hoc singulari credere esse iustificatum. Sicut si Petrus habens tres filios dicat, *omnes mei tres filij mortui sunt*, ergo qui noueram bene eius filios, possum propter ipsius testimonium credere, singulos in particulari obiisse, non solum sub conditione, si erant eius filij, sed absolute, quia constat mihi prudenter de singulis quos ego noueram loquutum ipsum fuisse. Similiter ergo possum credere absolute, Deum loquutum de hoc infante, sicut etiam quando constat de reuelatione Dei, ita ut non possim prudenter de ea formidare non credo sub conditione rem reuelatam, si Deus eam reuelat; sic ergo quando possum prudenter formidare, quod Deus de hoc infante loquutus non fuerit, possum & debeo credere absolute, de hoc loquutum fuisse, atque ideo ipsum esse iustificatum, & non solum sub conditione, si Deus de hoc loquutus est; eadem enim est ratio in vtroque casu.

310

Baptizans licet debeat credere ex fide infantem à se baptizatum esse iustificatum: Aliis tamen id non est ex fide.

Infero secundò, licet ipsimet baptizanti, qui scit se ritè baptizasse, & veram materiam, & formam abhibuisse, de fide sit, hunc infantem esse iustificatum; aliis tamen id non esse de fide, nec debere, aut posse id fide diuina credere: quia aliis non ita constat, Deum de hoc loquutum fuisse, ut prudenter non possint formidare. Sciunt enim bene aliquando contingere, quod minister fingat baptismum sine intentione debita, quare non ita proponitur eis, Deum de hoc absolute loquutum

fuisse, ut non possint formidare saltem prudenter, & dicere, fortasse non est hic ex illis, quia prudenter formidari potest, an concurrerint requisita ad verum baptismum, cum in casu simili, & cum eisdem fundamentis ego aliàs deceptus fuerim. De hoc tamen, & qualis certitudo requiratur circa applicationem reuelationis diuinæ vniuersalis ad hoc indiuiduum dicemus §§. sequentibus.

§. IV.

Verum reuelatio vniuersalis sufficiat ad credenda singularia nota certitudine morali, vel notitia probabilis

EX dictis §. præcedenti oritur hoc dubium, Ean quando Deus reuelat propositionem vniuersalem, & mihi, non quidem certitudinem metaphysicam, aut physicam, sed moralem constat, hoc indiuiduum comprehendere sub illa vniuersali, possum credere fide diuina, Deum de hoc loquutum, & rem reuelatam de illo verificari. Evidentiam moralem quoad hoc propositum minus bene explicat P. Hurtado *dicta disp. 11. sect. 3. §. 24.* dicens, tunc dari quando ratio assentiendi talis est, ut nulla sit probabilitas partis oppositæ, seu quando prudentes non possunt de re illa dubitare. Vtraque tamen explicatio diminuta est, & in rigore loquendo falsa; quod ad hominem probatur, quia ipsimet *sect. 4.* fatetur non esse de fide Christum esse sub hac hostia, neque id esse evidens moraliter: & tamen fundamenta ad id credendum communiter talia sunt, ut nulla sit probabilitas partis oppositæ, nec prudenter possumus de hoc dubitare. Alioquin, si esset probabile oppositum, vel saltem dubium, an hæc hostia sit consecrata, posset licet iterum consecrari sub conditione, quod idem in baptismo huius pueri dicendum esset: deberet enim baptizari, iterum sub conditione, si probabile esset non fuisse validum baptismum, vel si saltem esset verum dubium de eius baptismo; quod tamen nemo concedet licere de facto, nisi sit ratio peculiaris dubitandi de aliquo. Ecce ergo in iis casibus non est probabilitas partis oppositæ, neque etiam est verum dubium prudens, & tamen non est evidentia moralis, nec valor huius sacramenti in particulari est de fide.

Evidentia ergo, seu certitudo moralis tunc inuenitur, quando de re aliqua non possumus prudenter non solum dubitare, sed nec etiam formidare. Exemplum est in hoc quod est, fuisse Iulium Cæsarem, fuisse Annibalem, &c. Nam licet physice non sit repugnancia, quod Historici omnes mentiri fuerint; moraliter tamen id repugnat, atque ideo assentimur, nec possumus prudenter formidare, ne forte decipiamur, idem est de aliis historiis humanis, quæ nullo contradicente ab omnibus creduntur; idem de imperio Sinenfi, quod non vidimus, & tamen ex relatione multorum absque vlla formidine credimus, & sic de aliis.

Hoc ergo supposito, dicimus, quando est certum, seu evidens moraliter, hoc indiuiduum comprehensum fuisse sub propositione vniuersali à Deo reuelata id sufficere, ut illud de fide credere possimus, & debeamus. Ita tenet cū aliis Hurtado

rado ubi supra §. 25. ubi affert Suarium, & Bel-
laminum, quatenus in eo videntur fundare fidem
de auctoritate Concilij Tridentini, quia morali
certitudine constat, esse legitime congregatum,
atque adeo habuit assentientiam Spiritus sancti
promissam cœciliis omnibus legitime congrega-
tis, & approbatis. Probatur autem potest facile ex
supradictis, quia si Deus alicui sufficienter reue-
laret, se velle destruere omnes vrbes Syriæ hoc
anno propter peccata incolarum, credere posset
de fide, Deum velle destruere Hierosolimam,
quam tamen non vidit, sed certitudine morali
scit esse urbem illius provincie. Ratio autem à
priori est supra assignata, quia sicut ad credendum
fide divina, sufficit ita constare de revelatione
Dei, ut prudenter non possimus formidare, ne
forte non sit Dei revelatio: ita ad credendum
eadem fide hoc obiectum, sufficit ita constare,
Deum loquutum fuisse de hoc obiecto, ut non
possimus de hoc prudenter formidare. Cum ergo
in casu nostro ob moralem certitudinem non
possimus prudenter dubitare, aut formidare, an
hoc indiuiduum contineatur in propositione
vniuersali reuelata, & per consequens, an de hoc
obiecto loquutus sit Deus, consequens est, ut
fide divina possimus credere hoc obiectum, &
Deum de illo loquutum fuisse.

314
Confirmatur, quia hoc modo explicatur, cur,
aut quomodo possit esse de fide auctoritas, v. g.
Concilij Tridentini, quæ nisi de fide cõstaret, non
apparet quomodo possint de fide credi, quæ in eo
Concilio definita sunt. Recurrendum ergo est ad
propositionem vniuersalem reuelatam, quod
Cœcilio legitime assistat Spiritus sanctus, aliunde
verò certitudine morali constat, Concilium Tri-
dentinum legitime congregatum, & approbatum
esse, conuocante summo Pontifice, & illud ap-
probante, conuenientibus ex Catholica Ecclesia
Episcopis, & Prælati per se, vel per alios, &c.
de quibus nemo prudenter dubitat, aut formidat:
quare constat nobis sufficienter de hoc Concilio
loquutum fuisse Deum in promissione vniuersali
reuelata, ut breuiter notauit Suarez *dicta sect. 1. n. 6.*
Quomodo autem constet nobis certitudine
moralis, hoc Concilium coactum esse ex Episcopis
Ecclesiæ Catholice, explicat latè idem Hurtado
§. 30. & sequentibus & facile constat, quia nec
possimus prudenter formidare, an fides, quam
profitemur, sit Catholica, alioquin in vniuersa
nostra fide formidare possumus; nec possumus
etiam prudenter formidare, an hæc eadem sit fides
illorum, qui ad Concilium conuenerunt, & sua-
rum provinciarum, cum omnes eam profiteantur
& suis omnibus actionibus eam perpetuò resten-
tut: quare non possumus prudenter formidare
circa hoc quod Concilium illud à Catholica re-
ligionis Prælati coactum sit.

315
Obicit potest contra hanc conclusionem, quia
si sufficit certitudo moralis circa hoc indiuiduum
ad hoc, ut possit fide credi, illud contineri sub
vniuersali reuelata, videtur sequi, quod possumus
de fide credere, hunc infantem, quem nos bapti-
zauimus, esse iustificatum: videtur enim esse mo-
ralis certitudo de eius legitimo baptismo: alio-
quin possemus licitè illum iterum saltem sub
conditione baptizare. Quod idem argumentum
fieri potest de consecratione huius hostiæ, & de
Christo sub illa contento: quia alioquin non
possemus Christum sub illa absolute adorare,
sed solum sub conditione si consecrata sit: quia
Card. de Lugo de Virtute Fidei Divina.

sicut non possumus credere fide diuina obiectum
de quo possumus prudenter formidare, an sit à
Deo reuelatum, ne supremum illum cultum in-
tellectualem credendi super omnia exhibeamus
circa obiectum, de quo non sit moralis certitudo,
quod sit reuelatum; sic non videmur posse
exhibere supremum cultum latræ hostiæ, de qua
non sit moralis certitudo, quod Christum con-
tineat: denique, si non sit certum certitudine hu-
mana, & morali, hunc Sacerdotem esse legiti-
me ordinatum, videtur esse obligatio iterum or-
dinem suscipiendi sub conditione, ne exponatur
periculo valor Sacramentorum, quæ aliis mi-
nistrabit. Si ergo circa hæc omnia habetur mo-
ralis certitudo humana, hæc etiam omnia possunt
fide diuina credi, quod tamen communiter non
conceditur.

Omissis aliis solutionibus, quas impugnare
non libet, & ex dictis facile impugnari possunt,
aduerto certitudinem moralem, & humanam,
variè solere à doctoribus accipi, & usurpari
in diuersis materiis. Nam in primis apud Iuristas il-
lud solet appellari moraliter, & humano modo
certum quod duobus, vel tribus testibus omni
exceptione maioribus in iudicio legitime probat-
ur. Imo quando non agitur de præiudicio alte-
rius, dici solet, quod faciat fidem, & certitudi-
nem humanam testimonium vnius testis fide di-
gni, qui testatur, v. g. de puero baptizato, vel
de Ecclesia consecrata. Sicut in eodem sensu di-
citur certa consecratio huius hostiæ certitudine
moralis, & humana, de qua constat ex testimonio
Sacerdotis consecrantis cuius sacerdotium à ne-
mine reuocatur in dubium. Nos tamen claritatis
gratia possumus duos gradus moralis certitudi-
nis distinguere. Primus est certitudinis, quam de-
scripsimus, nempe quæ excludit omnem pruden-
tem formidinem, & hæc est propria certitudo
moralis. Secundus est certitudinis minùs pro-
pria, quæ non excludit formidinem prudentem,
sed solum dubitationem prudentem, de illo obie-
cto, vel iudicium probabile prudens de obiecto
contrario, quæ etiam aliquando appellari solet
certitudo moralis humana, quatenus certa con-
distinguantur à dubiis: Eodem enim modo in-
certa aliquando dicuntur, quæ sunt dubia: ali-
quando verò ea solum, quæ firma sunt, & non
sinunt intellectum non solum deficere in par-
tem contrariam, sed nec etiam vacillare per ali-
quam formidinem, sed constantem & firmum eum
retinent.

Dixi autem secundam illam certitudinem mo-
ralem esse impropriad: quia cum certitudo co-
gnitionis significet necessariam connexionem as-
sensum cum veritate obiecti, ut videbimus *infra*
agere de fidei certitudine ille est assensus certus
qui non potest à veritate deficere: hæc autem neces-
sitas aliquando est metaphysica, & facit certitu-
dinem metaphysicam: aliquando est solum phy-
sica & facit certitudinem physicam: aliquando
verò est necessitas solum moralis non excludens
potentiam physicam ad falsitatem, & hæc facit
certitudinem moralem, quando scilicet, quamuis
physicè possit subesse falsitas, moraliter tamen
non potest, quæ impotentia moralis semper ha-
bet suum actum, ita ut potentia physica contra-
ria nunquam reducat ad actum secundum pro-
pter summam eius difficultatem. Certitudo au-
tem moralis minùs propria non affert tam ne-
cessariam connexionem cum veritate, nam licet

316

Certitudo
moralis &
humana va-
riè accipi-
tur.

317

Assensus cer-
tus quia sit.
Necessitas
connexionis
Metaphysica
Physica.
Moralis.

rarò, aliquando tamen contingit de facto falsitas: & quo rariùs contingit falsitas, eò magis accedit ad certitudinem moralem, sicut è contra, quo sapius falsitas subest, eò minus participat de certitudine morali. Vnde in illa etiam possumus varios gradus distinguere, iuxta plus, vel minus pericali falsitatis: & ideo certitudo moralis, quam duo testes faciunt in iudicio, est valde impropria: sapius enim deprehenduntur postea falsum ex calumnia dixisse: appellatur tamen certitudo moralis iudicialis, nempe quæ sufficit, vt iudex in sententia ferenda non possit prudenter dubitare, nisi ad sint motiua aliqua, quæ testium fidem suspectam reddere possint in his circumstantiis. Magis accedit ad certitudinem moralem, quæ habetur de hostia consecrata, quia rariùs contingit falsitas in hac materia, quam in testibus iudicialibus: rarò enim aliquis fingit sacerdotium, vel ordinatio irrita inuenitur; quando inter Catholicos ordinatus est. Aliquando tamen id contingit. Rariùs denique in baptismo deprehenditur falsitas testificantis aliquem esse baptizatum cum non sit, saltem inter Catholicos, & ideo magis hæc accedit ad certitudinem moralem; nulla tamen ex his est certitudo moralis rigorosa, quæ nunquam inuenitur cum falsitate, licet sit cum potentia physica ad illam.

318
Objectionis
solutio.

Ex his ergo collat iam solutio argumenti propositi negando sequelam: in exemplis enim adductis non inuenitur certitudo moralis rigorosa, & propria, sed alia imperfecta non excludens prudentem formidinem de veritate obiecti, propterea requireretur ad imperandum assensum fidei circa illa obiecta. Si autem peratur ratio, cur maior, & magis propria certitudo moralis prærequiratur ad operandum in materia fidei, quam in aliis, reddi potest breuiter ex iis, quæ inferius dicemus agentes de euidentia credibilitatis prærequisita ad assensum fidei. Quia nimirum assensus fidei ex imperio voluntatis, & pia affectionis elicitur talis, & tam firmus, vt excludat omnem proflus formidinem circa suum obiectum: non posset autem voluntas prudenter imperare talem assensum excludentem omnem formidinem quando circa obiectum illud posset intellectus prudenter formidare; imprudenter enim prohiberetur formidare, vbi prudenter formidare posset: ergo vt voluntas possit prudenter imperare assensum talem excludentem omnem formidinem, debet obiectum proponi tale, vt de eo non possit prudenter formidari. Quod in aliis exemplis adductis non inuenitur: qui enim adorat hostiam consecratam, non prohibetur formidare, & dicere, fortasse non est consecrata, sicut aliàs in circumstantiis similibus accidit: quod idem est circa baptismum, ordinationem, & alia, circa quæ non debemus prohibere omnem formidinem, nec formido sola sine dubio obligat, vel sufficit ad reiteranda hæc Sacramenta etiam sub conditione.

319
Cur dubium
solum, & non
formido suf-
ficiat ad rei-
teranda Sa-
cramenta Ba-
ptismi, Ordi-
nis, &c.

Cur autem dubium solum, & non formido noceat ad practicè operandum in exemplis adductis, singillatim explicare possumus. Et in primis de iudice proferente sententiam ex testimonio duorum testium, licet non habeat certitudinem moralem perfectam, ratio reddi potest: quia cum iudicia ad bonum commune ordinentur, id solum attendendum est, quod ad eum finem magis conducit. Certum est autem, melius esse ad bonum commune, quod ea probatio habeatur vt sufficiens, quam vt delicta maneant impunita, vel

bona fortunæ à propriis dominis auferantur. Cum enim ferè numquam obtineri posset certitudo moralis omnino perfecta de delicto commissio, vel de vero iure circa bona fortunæ, expeditus iur ad mala grauiora vitanda acceptare eiusmodi probationem pro plena, & humana certitudine, quæ licet aliquando falsitati subiaceat, minus tamen malum, & rariùs inde sequitur, quam si perfecta certitudo exigeretur. Illa tamen solum est, vt diximus, certitudo quædam humana iudicialis, id est quanta in iudice desideratur, vt habeat rem pro certa in ordine ad sententiam proferendam.

De hostia vero consecrata, cur adoretur absolute, non obstante formidine, quæ esse potest de eius consecratione valida, ratio esse potest, quia nemo sine sufficiente fundamento priuandus est cultu sibi debito; id enim in maius ipsius detrimentum cederet, si numquam aliquis honorandus esset, nisi ab iis, qui nec formidare possunt, an honor debeat: hinc enim fieret, vt non mirrarissimè honorarentur, atque adeo maiori ex parte honore sibi debito fraudarentur; sufficeret ergo ad debitum colendi Christum in Eucharistia, iudicium illud prudens excludens omnem prudentem dubitationem, licet non omnem formidinem: si enim id non sufficeret, nunquam Christus in Eucharistia coleretur. Sicut ergo pater tenetur providere suis filiis, eosque diligere, & bonum illis procurare, licet prudenter formidare possit, ne forte sint sui, sed alieni, quod frequenter contingit, quam deceptio in consecratione hostiæ, & idem est in aliis præceptis: sic est obligatio Christum in Eucharistia colendi: cur autem non sit adorandus ibi communiter sub conditione, sed absolute, quando non est peculiaris ratio dubitandi, dixi *disp. 37. de Incarnatione sect. 4.*

Quod verò attinet ad obligationem, vel etiam licentiam repetendi Baptismum, vel ordinationem sub conditione propter formidinem illam, quæ communiter esse potest, non est certe talis obligatio, nec vilis esset, cum postquam sapius repeteretur, manere semper posset formido, atque ideo perfereretur eadem obligatio. Rationem autem reddidi *disp. 7. de Penitentia sect. 13. n. 269, & sequentibus*, quia præcepta positiua non obligant ad exquisitam, & metaphysicam diligentiam, essent enim intolerabilia, sed ad humanam, & moralem. Vnde nec præceptum contritionis obligat ad reiterandum iterum, & sapius actum contritionis, licet semper formidare quis possit, an veram contritionem habuerit. Non est ergo obligatio reiterandi eiusmodi sacramenta sub conditione propter solam illam formidinem communem, quandiu non possumus de eorum valore prudenter dubitare: quod multò magis procedit in consecratione hostiæ, cum minus periculum sit, etiam de facto hæc hostia consecrata verè non fuisse, quam si baptismus vel ordinatio Sacerdotis ob aliquem defectum occultum, vero valore caruissent. Adde, non solum non esse obligationem, sed nec posse licite reiterari eiusmodi sacramenta ob solam illam generalem formidinem, quia id cederet in eorumdem sacramentorum irreuerentiam, quæ cum sint actiones sacratissimæ, non debent fieri sine spe conferendi suum effectum, quam spem habere non potest, qui baptizat infantem v.g. iam baptizatum, & de cuius baptismi valore nemo prudenter dubitare potest. Multò autem plus præponderat, ne actiones illæ sacrosanctæ ridiculæ fiant, dum quotidie idem homo rebaptizaretur,

zaretur, vel ordinaretur sub conditione, quam quod maneat formido illa absque dubitatione tamen prudenter, praesertim cum etiam post reiterationem sacramenti repetitam adhuc formido ablata non esset. Quae quidem formido non sufficit ad reddendum valorem dubium, nec ad fundandam probabilitatem de invaliditate sacramenti: nam licet probabile, imò certum moraliter sit in genere loquendo, aliquos in tanta multitudine baptizari inualide, & aliquas hostias proponi adorandas, quae non sunt consecratae, id tamen non sufficit, ut probabile sit, aut dubium, an haec hostia non sit consecrata, vel hic infans non sit validè baptizatus, ut notavi disput. 16. de Penitentia sect. 15. num. 608. sicut licet in genere certum sit, aliquos mori subito, non est tamen periculum mortale de hoc homine in particulari, qui bene omnino valet, quod hac nocte morietur subito, & idem non tenetur confiteri, licet sit in statu peccati; sicut etiam non est dubia res, quae hic & nunc per tres testes fide dignos probata est, licet aliquando in iis casibus falsitas reperitur. Ex quibus iam patet discrimen inter illa omnia exempla, in quibus formido remanens non nocet ad praxim, & inter actum fidei, qui quoniam ex sua essentia debet omnem formidinem expellere, non potest prudenter imperari, quoties formidare aliquis prudenter possit, & idem praerequiratur certitudo moralis propria, quod Deus de hoc singulari in vniuersali reuelata loquutus fuerit.

Hinc iam inferre possumus, quid dicendum sit ad secundam partem dubij propositi in titulo huius §. quando probabile est, Deum loquutum fuisse de hoc singulari in vniuersali reuelata, an possumus hoc obiectum de fide credere. Videtur enim posse, nam saepe Theologi quaerunt de aliquibus conclusionibus, an sint de fide & alij probabiliter affirmant, alij probabiliter negant: illi autem, qui affirmant, absolute docent, illud esse de fide, & per consequens posse, & debere per fidem credi: & tamen probabile solum est, quod Deus illud obiectum reuelauerit, cum aliorum sententia probabilis etiam sit, quae negat, illud obiectum pertinere ad fidem, vel esse à Deo reuelatum; ergo supponunt, posse pertinere ad fidem id, cuius reuelatio solum probabiliter constat.

Ceterum iuxta supradicta distinguendum est: aliud enim est, illud obiectum secundum se, & in abstracto esse de fide & esse à Deo reuelatum; aliud verò esse nobis de fide, seu posse, aut debere à nobis per fidem credi. Illud primum solum affirmant qui dicunt tale obiectum esse de fide, vel esse reuelatum à Deo: cum enim omne reuelatum à Deo pertineat ad obiectum materiale fidei, sicut probabile est obiectum illud reuelatum esse à Deo, ita probabile etiam est, pertinere ad fidem. Quia tamen, ut aliquod possit à nobis hic, & nunc per fidem credi, necesse est, quod de reuelatione non possumus prudenter formidare, propterea possumus formidare prudenter, quoties probabile est, non esse à Deo reuelatum; hinc etiam est, eos, qui probabiliter docent, aliquid esse de fide, solum loqui per se, & quantum est ex parte obiecti reuelati; non tamen negant, quod supposita probabilitate sententiae contrariae, & per accidens, fides hic & nunc non possit extendi ad id obiectum, quia per accidens propter probabilitatem contrariam non potest prudenter prohiberi omnis formido circa talem reuelationem. Sicut etiam quando disputant de obligatione alio-

rum praecceptorum, & alij probabiliter affirmant obligationem, v.g. restituendi in aliquo casu, & alij probabiliter negant; illi, qui affirmant, intelliguntur solum per se loquendo, & quantum est ex parte obiecti; non tamen volunt, quod etiam supposita probabilitate sententiae contrariae, sit obligatio restituendi, hoc enim esset manifeste falsum, & iam eorum sententia non esset probabilis, sed fatetur, quod licet per se loquendo esset talis obligatio per accidens tamen propter probabilitatem contrariae sententiae, cessat hic & nunc obligatio restituendi. Similiter ergo intelliguntur, quando probabiliter affirmant, aliquid esse de fide, ut non velint, quod saltem per accidens propter probabilitatem contrariam, non debeat impediri assensus fidei circa tale obiectum, cum non possit prudenter cohiberi, tunc omnis formido circa talem reuelationem.

Potest non posse tale obiectum per fidem credi, colligi videtur omnino ex Tridentino sess. 6. c. 9. ubi negatur posse aliquem de fide credere, se esse in statu gratiae, his verbis. *Nam sicut nemo pius de Dei misericordia, de Christi merito, deque Sacramentorum virtute, & efficacia dubitare debet, sic quilibet dum se ipsum, suamque infirmitatem, & indispositionem respicit, de sua gratia formidare, & timere potest, cum nullus scire valeat certitudine fidei, cui non potest subesse falsum, se gratiam Dei esse consequutum.* Ex quibus verbis colligi videtur, non sufficere probabilitatem reuelationis vniuersalis applicare ad aliquod singulare, ut illud singulare fide credi possit: negati enim non potest, aliquos iustos habere posse, communiter loquendo, probabilitatem magnam de sua gratia, & quod Sacramenta cum debita dispositione susceperint: & tamen ij, sine speciali reuelatione, non possunt credere de fide, se esse in statu gratiae, sed possunt, & debent prudenter formidare de suo statu, ergo reuelatio vniuersalis, quod omnes verè contriti, & confessi accipiant gratiam, non sufficit, ut stante sola probabilitate de propria contritione, & dispositione debita, possit aliquis fide credere, se comprehensum fuisse reuelatione illa vniuersali. Vbi simul vides, quomodo Concilium ex eo, quod quilibet prudenter formidare potest circa propriam iustificationem, inferat, eam non posse fide diuina credi; quae est ratio à nobis adducta.

§. V.

Inferitur ex dictis, quomodo sit de fide hunc esse verum, & legitimum Papam.

Quaestio haec licet grauis sit, & late solet ab aliquibus disputari: quia tamen fere tota eius resolutio pendet ex doctrina proximè radiata non videtur ad alium locum differenda, sed definienda hic obiter ex dictis. Procedit autem de Pontifice indubitato, & ut tali ab Ecclesia recepto: quando enim dubitatur cum fundamento de validitate electionis, certum est, non esse de fide quod hic homo sit verus Papa. Pro sententia ergo negante, id esse de fide asserunt à P. Suario disp. 10. de fide sect. 5. n. 2. Turcremata, Albertinus, Caietanus, Banes. Cano, Vega, Corduba, Castro, & alij. Quia nimirum Deus nunquam reuelauit, hunc hominem esse verum Papam, neque videtur esse de fide, quod sit baptizatus,

324

Nemo potest de fide credere se esse in statu gratiae.

325

Sententia negans.